

Uchwała Nr 4200/II/48/2024

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Rajcza wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak
Członkowie Tadeusz Stawowczyk
 Piotr Wybraniec

uchwala, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu **Gminy Rajcza**, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęły uchwały Rady Gminy Rajcza z dnia 28 grudnia 2023 r.:

- Nr LXXV/490/2023 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rajcza na lata 2024-2035,
- Nr LXXV/491/2023 Uchwała Budżetowa 2024.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) regionalna izba obrachunkowa - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej - przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

Po analizie treści przedłożonych uchwał II Skład Orzekający zważył, co następuje:

Prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Rajcza, sporządzonej na okres obejmujący lata 2024-2035, Skład Orzekający ocenił w szczególności pod kątem spełniania relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Na podstawie danych wynikających z przedłożonych uchwał, Skład Orzekający stwierdził, że prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego została przyjęta na prawidłowy okres, zgodny z art. 227 ust. 1-2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ostateczna spłata długu Gminy ma nastąpić w 2035 roku. Najwyższy poziom zadłużenia tej jednostki samorządu terytorialnego w wysokości **15.157.684,04 zł** jest prognozowany w 2025 r. i ma stanowić 22,2 % do dochodów ogółem budżetu w tym roku (25,2 % do dochodów bieżących), natomiast wydatki na jego obsługę (odsetki, prowizje, marże banków itp.) według przyjętej prognozy wynoszą łącznie **7.645.000 zł** (w tym 485.000 zł w 2024 r.). Na Gminę przypadają również zobowiązania współtworzonego związku wykazane w latach 2024-27 prognozy w wysokości **716.044,02 zł** oraz potencjalne spłaty wynikające z udzielonych do 2032 r. poręczeń w kwocie **4.261.778,93 zł**. Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, gdyż stwierdził, że łącznie to kwota w wysokości **27.780.506,99 zł**, która stanowi bardzo duże obciążenie dla budżetu Gminy w poszczególnych latach. Ponadto Skład stwierdził, że w 2024 r. różnica między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi jest ujemna i stanowi deficyt operacyjny w wysokości **-770.636,28 zł**. Jest to bardzo niekorzystne dla sytuacji finansowej Gminy i jej zdolności do terminowego regulowania zobowiązań oraz spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający podkreśla, że to realizacja nadwyżek operacyjnych ma fundamentalne znaczenie dla wypłacalności jednostki samorządu terytorialnego, a szczególnie spłaty i obsługi jej zadłużenia zwłaszcza, że Organy Gminy planują nowe zadłużenie w wysokości 7.303.366,73 zł w 2024 r. i 1.975.254,46 w 2025 r..

Prognoza kwoty długu została sporządzona z zachowaniem obligatoryjnej relacji, o której mowa w art. 243 wyżej powołanej ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, ponieważ powyższa relacja kształtuje się na mało bezpiecznym poziomie, a stanowiąca tzw. „margines bezpieczeństwa” różnica do granicznego limitu jest niewielka i wynosi tylko: 0,33 pkt proc. w 2027 r., 0,22 pkt proc. w 2028 r., 0,32 pkt proc. w 2029 r. i 0,16 pkt proc. w 2030 r. Skład przypomina, że tylko lata 2024-2025 są objęte łagodniejszym reżimem prawnym w zakresie możliwości niespełnienia tej relacji. Ponadto Skład Orzekający stwierdził, że bez zastosowania ustawowych wyłączeń z tytułów, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach

publicznych obligatoryjna relacja nie zostanie spełniona w latach 2026-2030. Skład podnosi tę kwestię, ponieważ w przypadku nieotrzymania środków zaplanowanych i ujętych w wieloletniej prognozie finansowej oraz określonych w umowie w sprawie dofinansowania zadania z budżetu UE lub orzeczenia zwrotu całości lub części otrzymanych środków, albo niespełnienia warunków stosowania wyłączeń - jednostce samorządu terytorialnego grozi brak możliwości spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, w tym możliwości zaciągania, spłaty i obsługi nowych zobowiązań z tytułów dłużnych, jeżeli relacja z art. 243 wskutek braku dofinansowania lub orzeczenia zwrotu dofinansowania albo niespełnienia warunków wyłączeń byłaby przez nią niespełniona. Z przepisu art. 243 ust. 4 tej ustawy wynika, że w przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną:

- 1) z nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot;
- 2) z niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a art. 243 tej ustawy.

Z uwagi na tak znaczące obciążenie budżetu spłatą i obsługą długu oraz występowanie deficytu operacyjnego Skład Orzekający wskazuje na konieczność prowadzenia bardzo odpowiedzialnej działalności przez Organy Gminy oraz podejmowanie skutecznych działań zmierzających do ograniczania poziomu jej zadłużenia.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Skład Orzekający uznał, że aktualnie planowana kwota długu, w okresie objętym prognozą, kształtuje się na poziomie zapewniającym przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych regulujących dopuszczalny poziom zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – z zastrzeżeniami opisanymi powyżej. Skład Orzekający przypomina także, że dane wykazywane w poszczególnych latach objętych wieloletnią prognozą finansową, obejmującą również kwotę długu Gminy, winny być każdorazowo weryfikowane z uwzględnieniem ustawowego wymogu realistyczności, stosownie do regulacji zawartej w art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Skład podkreśla również, że istotną okolicznością wpływającą na kształtowanie się aktualnej sytuacji finansowej jednostki będą ostateczne dane obrazujące zrealizowanie budżetu Gminy w 2023 roku, które także mogą istotnie wpłynąć na wyliczenie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji uchwały.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych niniejsza uchwała winna zostać opublikowana w terminie 7 dni od daty

otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902).

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziędziak